

Finansira
Evropska unija

TWINNING PROJEKAT

PODRŠKA EU PARLAMENTIMA U BiH U POSLOVIMA EVROPSKIH INTEGRACIJA

INFORMATIVNI ČLANAK TWINNING PROJEKTA EU / NOVOSTI O PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA

ULOGA ČLANOVA PARLAMENTA U PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA

► U KOJOJ FAZI PROCESA EVROPSKIH INTEGRACIJA SE BOSNA I HERCEGOVINA TRENUTNO NALAZI?

Evropska unija prepoznaje Bosnu i Hercegovinu kao potencijalnu zemlju kandidatkinju za članstvo u EU. Zvanični zahtjev za pristupanje Evropskoj uniji podnesen je 2016. godine. Kao odgovor na zahtjev, Evropska komisija je u maju 2019. godine objavila Mišljenje o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj uniji, kao i popratni Analitički izvještaj s detaljnim preporukama o mjerama koje vlasti u Bosni i Hercegovini trebaju poduzeti u cilju dobijanja statusa zemlje kandidatkinje i otvaranja pregovora o pristupanju. U oktobru 2019. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je Akcioni plan za realizaciju prioriteta iz Analitičkog izvještaja Evropske komisije. Dana 26. marta 2020. godine, novu metodologiju proširenja odobrili su šefovi država i vlada zemalja članica EU te će se metodologija stoga provesti u praksi. U oktobru 2020. godine, Evropska komisija je objavila godišnji izvještaj o Bosni i Hercegovini.

► ZAŠTO JE VAŽNA ULOGA ČLANOVA PARLAMENTA I PARLAMENTA U PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA?

Parlamenti su nezavisna zakonodavna tijela te su samim tim osnovni simbol demokratskog političkog predstavljanja. S obzirom na to da su parlamenti tijela koja se direktno biraju, oni pružaju demokratski legitimitet ustavnom sistemu. Na osnovu toga, sva važna društvena, ekonomska i politička pitanja ogledaju se u parlamentima i zato će parlamenti imati važnu ulogu u pružanju podrške, praćenju i vođenju procesa evropskih integracija.

► KAKO ČLAN PARLAMENTA MOŽE UČESTVOVATI U PRAĆENJU PROCESA PRISTUPANJA EU?

Parlamenti imaju širok spektar ovlasti nadzora, a naročito kada je u pitanju izvršna vlast. Ovlasti nadzora parlamenata odnose se na političku kontrolu ili nadzor parlamenata nad aktivnostima izvršnih tijela odgovarajućeg nivoa vlasti. Parlament vrši neprestani nadzor nad vladom i osigurava da izvršna vlast poštuje volju i zahtjeve glasača koje je javnost izrazila na izborima. Stoga, vlada informira parlament o napretku u oblasti realizacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, kao i o ukupnom statusu procesa evropskih integracija i usklađivanju zakonodavstva s pravnom stečevinom u dijelu za koji je nadležna. Članovi parlamenta mogu učestvovati u procesu nadzora kroz različite instrumente koji su navedeni u poslovnici o radu i ostalim pravnim aktima, kao i putem sljedećih aktivnosti:

Projekat provodi konzorcij koji čine
Narodna skupština Mađarske, Parlament Austrije i Hrvatski sabor.

REPUBLIK ÖSTERREICH
Parlament

ORSZÁGGYŰLÉS

HRVATSKI SABOR

- upućivanje pitanja i interpelacija vladi, na plenarnim sjednicama, u vezi s poslovima evropskih integracija;
- upućivanje zahtjeva vladi da dostavi izvještaje i strateške dokumente o procesu evropskih integracija i rasprava o tim dokumentima na sjednicama komisija;
- uvrštavanje specifičnih pitanja vezanih za evropske integracije na dnevni red sjednica stalnih komisija, u skladu s njihovim nadležnostima, i pozivanje članova izvršnih vlasti na sjednice komisija u cilju pružanja informacija o konkretnom pitanju u oblasti evropskih integracija;
- održavanje dana političke debate na plenarnoj sjednici, javnih saslušanja i tematskih sjednica o pitanjima evropskih integracija na (zajedničkim) sjednicama komisija.

► NA KOJI NAČIN ČLAN PARLAMENTA MOŽE DOPRINIJETI PROCESU USKLAĐIVANJA ZAKONODAVSTVA S PRAVNOM STEČEVINOM EU?

Parlament će biti usmjeren na usklađivanje pravnih propisa. Usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom EU je zakonska obaveza koja proističe iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Zadaci parlamenta u procesu usklađivanja zakonodavstva sastoje se od nekoliko faza – razumijevanje, razmatranje i potvrđivanje nacrt zakonskog propisa koji se usklađuje te obrada podnesenih amandmana i na kraju usvajanje nacrt propisa. To se može postići:

- zahtijevanjem i osiguravanjem izvršenja provjere usklađenosti svakog nacrt i prijedloga sa zakonima EU u toku cjelokupnog zakonodavnog procesa;
- upućivanja zahtjeva vladi da podnese godišnji plan vlade za usklađivanje zakonodavstva prije početka godine te izvještaj o tim aktivnostima na kraju godine, kao i razmatranje izvještaja na plenarnoj sjednici i/ili na sjednicama komisija.

► NA KOJI NAČIN ČLAN PARLAMENTA MOŽE OJAČATI I PODIĆI SVIJEST JAVNOSTI O EVROPSKIM INTEGRACIJAMA?

Kao tijelo koje pruža najveći publicitet političkim raspravama, parlament treba igrati ključnu ulogu u informiranju opće javnosti o procesu pridruživanja. Prije svega, to se može postići kroz povećanje otvorenosti i transparentnosti aktivnosti parlamenta, naročito tijela koja se bave poslovima EU. Članovi parlamenta mogu koristiti veliki broj instrumenata za podizanje svijesti javnosti o evropskim integracijama. Neki od njih su:

- usvajanje akcionog plana za komuniciranje o EU na nivou parlamenta i sistematično organiziranje/učestvovanje na događajima koji promoviraju unutrašnju pripremu zemlje za evropske integracije;
- uključivanje vjerodostojnih predstavnika civilnog društva u rad parlamentarnih komisija, čime se postiže veća opravdanost i učinkovitost rasprava o evropskim integracijama;
- organiziranje i promocija seminara za različite ciljne grupe i predvodnike javnog mnijenja koji imaju višestruke uloge u društvu (npr. nastavnici, studenti, novinari, predstavnici civilnog društva) kako bi se predstavila i razmatrala bitna pitanja vezana za evropske integracije i naglasile aktivnosti i nadležnosti parlamenta u procesu pristupanja;
- informiranje medija kroz različite kanale o poslovima evropskih integracija koje razmatraju parlamentarna tijela;
- podjela štampanih i elektronskih materijala o pitanjima EU koje priprema osoblje parlamenta (u bibliotekama, školama, na javnim događajima, itd);
- naglašavanje da se kroz svoju zastupničku/delegatsku funkciju mogu pobrinuti da se mišljenja i potrebe glasača iznesu i predstave na političkim raspravama vezanim za evropske integracije.

► KAKVA STRUČNA POMOĆ U OBLASTI EVROPSKIH INTEGRACIJA JE NA RASPOLAGANJU ČLANOVIMA PARLAMENTA?

Članovi parlamenta mogu se osloniti na stručnu pomoć parlamentarne administracije, naročito jedinice nadležne za evropske integracije. Parlamentarno osoblje treba članovima parlamenta pružati redovne i potpune informacije o razvoju procesa integracija, naročito njegovih parlamentarnih aspekata, i naglašavati najaktuelnija pitanja. Na taj način, članovi parlamenta će imati sveobuhvatne informacije koje su im neophodne za donošenje potrebnih političkih odluka i za pružanje informacija općoj javnosti u procesu evropskih integracija.

► KAKO SE PARLAMENTARNA DIPLOMATIJA KORISTI U PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA?

Parlamentarna diplomatija je instrument u procesu proširenja kojim se jača međunarodna reputacija i podrška za zemlju. Redovni kontakti s Evropskim parlamentom, naročito putem Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje kao zajedničkog tijela Evropske unije i Bosne i Hercegovine, te s parlamentima zemalja članica EU, kao i regionalna parlamentarna saradnja, od ključne su važnosti za uspješan proces evropskih integracija.

Ova publikacija je izrađena uz finansijsku pomoć Evropske unije. Njen sadržaj je isključiva odgovornost provedbenih partnera i ne odražava nužno stavove Evropske unije.